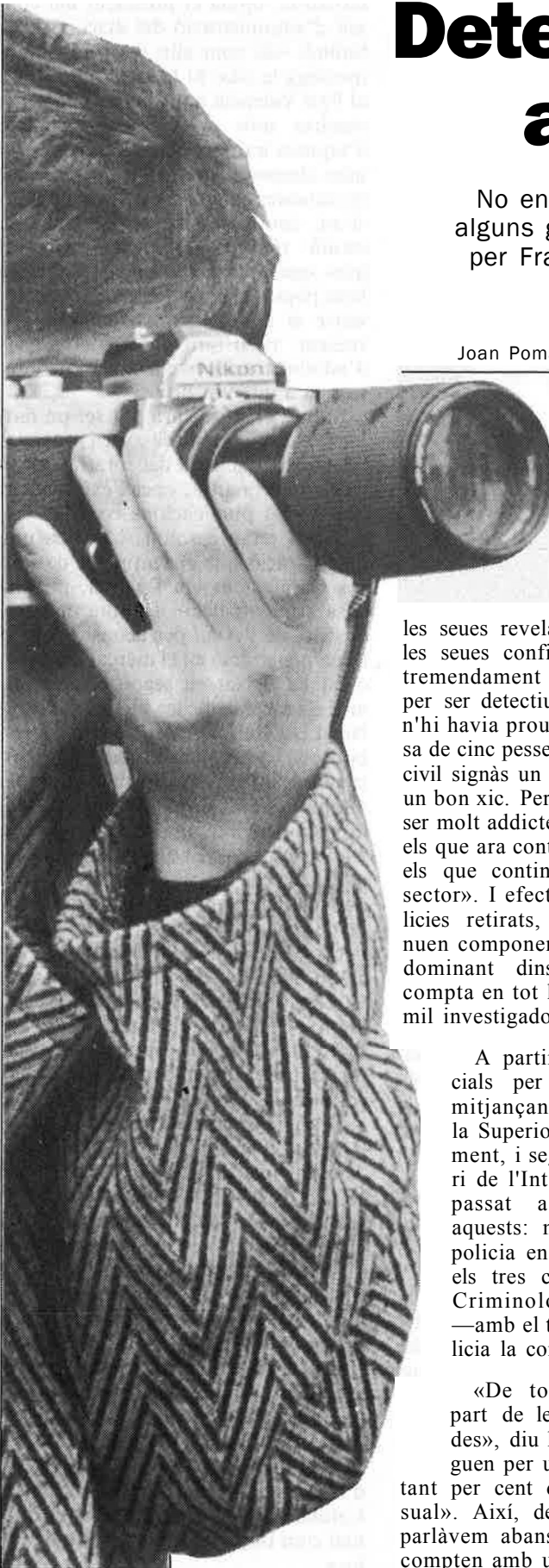

Detectius privats, un afer molt fosc

No en són molts, però en són massa. No són rics, però alguns guanyen fortunes. I la gran majoria senten passió per Franco. EL TEMPS ha aconseguit unes declaracions que parlen clar... i per dins.

Joan Pomares i Núria Costa

La cita ha tingut lloc en una cafeteria de Benidorm. Ni el lloc ni el nom de la nostra font ha de ser revelat. Aquest és l'acord. A partir d'aquí comencen

les seues revelacions. Desvelant amb les seues confidències una professió tremendament hermètica. «Abans, per ser detectiu privat o investigador n'hi havia prou amb una simple pòlissa de cinc pessetes i que el governador civil signàs un informe dient que eres un bon xic. Per descomptat, havies de ser molt addicte al règim. Aquests són els que ara continuen ben instal·lats. I els que continuen controlant tot el sector». I efectivament: militars i policies retirats, entre d'altres, continuen component encara la vella casta dominant dins una professió que compta en tot l'estat amb més de tres mil investigadors en actiu.

A partir de 1980, les credencials per exercir s'obtenen ja mitjançant un examen en l'Escola Superior de Policia. I, actualment, i segons ordre del Ministeri de l'Interior, els requisits han passat a ser definitivament aquests: majoria d'edat, no ser policia en actiu i haver realitzat els tres cursos de l'Institut de Criminologia per sol·licitar —amb el títol a la mà— de la policia la concessió de la llicència.

«De tota manera, la major part de les llicències són llogades», diu la nostra font; «Es lloguen per un tant al mes o per un tant per cent de la facturació mensual». Així, dels tres mil dels quals parlàvem abans, tot just quatre-cents compten amb una llicència oficial per

poder obrir una agència. «Els que tenen llicència pròpia podríem dir que són els patrons del sector. Aquests han creat una associació de detectius privats i, evidentment, volen restringir el negoci. Intenten que no hi haja més llicències, per tal de dominar-ho tot».

Davant d'això, una immensa majoria: «els que tenen la llicència llogada, una gran massa que reivindica el dret a tenir llicència pròpia després d'anys i anys en la professió. És, diguem-ne, el personal auxiliar: ha de ser un permís concedit per la policia. Abans, el detectiu o propietari de la llicència ha proposat a la Direcció General de Policia una llista d'auxiliars per als quals reclama els dits permisos. Però, en una agència, el carnet, només el té un. I els altres en depenen».

Els «auxiliars», per defensar-se, formaren la Unió Sindical d'Investigadors Privats (USIP), el president de la qual és José Pimentel, un «gran» de l'ofici. Mig miler de professionals, segons ells, s'agruparien en la seua Unió. «Pimentel és, potser, el que millor funciona a nivell econòmic en tot l'estat».

Asseguradores estafades

Les companyies d'assegurances utilitzen —cada vegada menys— els serveis d'un detectiu privat. Han assenyalat, en moltes ocasions, l'existència de sospites sobre els vertaders moviments i les comprovacions dels investigadors contractats. I el nostre contacte les confirma: «Les companyies d'assegurances, després d'un sinistre, la primera cosa que fan és demanar-ne l'informe a la comandància de la guàrdia civil corresponent. Els detectius que han contractat, perquè els comproven a fons el vertader origen del sinistre i si la companyia està obligada a pagar o no, en moltes ocasions, utilitzen el mateix sistema. Els transformen, hi afegeixen alguna

cosa de collita pròpia i... ja cobrar! És un veritable engany al client, però la culpa és d'elles. Els resulta més còmode pagar que investigar. I això que, per descobrir un sinistre, quasi n'hi ha prou si fan una mirada a la comptabilitat».

Hi ha casos, també, en els quals el detectiu ha estat operant en el sentit contrari del que, suposadament, comprovava. El més escandalós i sonat en la ciutat de València fou el de Vicente Pascual Bertomeu, detectiu de l'agència Paber... i incendiari. Bertomeu, ex-comandant de l'exèrcit, retirat, va

tius es proveeixen de tot un arsenal d'aparells. Des de càmeres de fotografiar fins a sofisticats enginyers electrònics. Cinc utensilis componen l'equip bàsic: Emissores de ràdio i *walki-talkis* —per poder comunicar-se entre ells i amb la base—, un equip de dactiloscòpia —essencial per a poder esbrinar les empremtes dactilars—, micròfons —generalment direccionals— i aparells per captar el so (un petit micròfon pot camuflar-se fàcilment en la butxaca de la jaqueta, quan es filtren en reunions o assemblees i no volen cridar l'atenció pre-

«Abraham no és jueu. Però sap que amb aquesta imatge ven més. Entre tota la gran quantitat de gent que manté el seu servei, només un és detectiu amb llicència».

En Abraham s'han arribat a demanar, per la recerca de dues persones que es volia localitzar, fins a 150.000 pessetes, dietes a part. I «sense assegurar-ne cap resultat».

Diners, diners

La professió de detectiu privat arriba a facturar fins dos mil milions de

Paber i Abraham, agències de València.

cobrar, segons sumari processal, una quantitat de nou milions de pessetes, procedent del botí de 90 milions cobrats a l'empresa asseguradora per García Zapico, el magatzem de sabates del qual, a Torrent, quedà completament carbonitzat arran d'un incendi, al juny de 1983. Zapico havia preparat la «falla», donant a Bertomeu, autor material de la crema, i al presumpte GAL Gilbert Perret, participant, la mateixa quantitat d'«honoraris».

Mentrestant, l'agència Paber, malgrat la presó de Bertomeu i la retirada fulminant de la seua llicència, encara realitza la seua activitat al carrer de Xàtiva número 25, quart pis, de València. I s'anuncia diàriament en la premsa. Per si no n'hi havia prou, el nostre contacte hi afegeix: «Paber és pura màfia. Cobrava fins 16 milions per sinistre. S'ho muntaven molt bé: el fill, un drogota, peritava... i el pare investigava. Perfecte».

Catàleg d'acció

Per realitzar la seua feina els detec-

tius notes), un equip de fotografia i vídeo —sempre les proves més evidents— i analitzadors de telèfon: com que la tensió de la línia telefònica és constant poden esbrinar, per la baixa d'aquesta tensió, si el telèfon del seu client ha estat punxat.

Actualment, arreu de l'estat, pràcticament no hi ha agències internacionals. «Els israelians foren, en els anys cinquanta, pioners d'aquesta professió amb les seues primeres i principals agències de Madrid i Barcelona. Ara continuen exercint un control de les agències, bé que molt menys que abans.» Ens comenta el nostre confident.

Abraham —«serveis tecno-humans confidencials, unitats mòbils de televisió, telecomunicació i fotografia per a la detecció del crim»—, l'agència del detectiu J. S. Escrivà Cogollos —licència governativa número 13, llicència nacional número 60— apareix en les pàgines grogues com la número u de València (canelobre de set braços, estrella de David, etc.). I dins del sector, com el que hi domina.

pessetes anuals. Fruit, evidentment, d'una gran demanda de serveis, però fonamentalment, d'unes tarifes per a milionaris: fins a 20.000 pessetes diàries, només per dietes, en el cas d'una investigació per a una companyia d'assegurances, més un tant per cent sobre el «salvament» que n'obtinguen, és a dir, per impedir el pagament d'una major quantitat de diners. Vegem-ho en boca d'una agència. «M & M, Investigación de Siniestros»: «Esbrinament de dades i impressions inicials sobre la naturalesa i les circumstàncies del sinistre...», «...la durada de les gestions s'estima en cinc dies i els cost és de 100.000 pessetes». I, com a «segona fase», o «investigació a fons del sinistre», les tarifes són aquestes: «durada, tres setmanes. Cost: 300.000 pessetes.» Una fortuna.

Entre els molts serveis que la professió desitja oferir com a propis hi ha també el de prestar protecció personal o escorta a qui puga necessitar-ho. O pagar-ho. José Pimentel, pioner d'aquesta reivindicació, s'ho féu molt

bé amb aquell empresari japonès. Tot el sector ho sap, encara que són pocs els que ho contenen: arribat un alt mandatari de la Nissan a Madrid per obtenir grans acords comercials, Pimentel va aconseguir de vendre-li una escorta d'uns quants homes que no es van separar del seu costat i que, durant tot un mes, li oferiren tota la seua protecció. Suposadament. Perquè tots duïen falses pistoles de fusta. Pimentel va guanyar en l'operació sis milions de pessetes.

ment en un altre lloc de treball. Generalment, el treballador sol·licita la baixa voluntària abans d'arribar als tribunals.

Els «pardalets»

«Sí, sí, això, banyes, laboral —absentisme— i... vigilància a sindicalistes.» *¿A sindicalistes?* «Sí, clar. Vigilant gent del comitè d'una empresa, quan ixen aprofitant les hores sindicals que legalment els corresponen.

que encara que porta molts anys dins d'aquest món, no té llicència. Sí, sens dubte compleixen la mateixa missió que aquells terribles sindicats lliures dels anys vint. Ho solen fer, sobretot, clar, quan hi ha conflictes, problemes o pressions laborals».

I no sols això, sinó que també —tot i estar rigorosament prohibit— s'infiltra en els moviments independentistes, en partits i grups polítics sobre els quals algú ha demanat informació... Per exemple, el grup ultranazi

Un arsenal d'aparells sofisticats.

Però la vigilància de banyes, les infidelitats matrimonials, ocupen la principal i més pintoresca entrada de fons en tan secreta professió. «En molts casos aprofiten la confirmació d'aquests per a realitzar un xantatge perfecte: «o em pagues tant o li ensenye —a qui siga, marit o muller— les fotos, les proves que li les poses.»

Això no obstant, entre les seues actuacions més importants hi ha la vigilància de directius, sobretot dels d'empreses multinacionals, per tal de comprovar si efectivament compleixen amb el seu càrrec durant el flexible horari de què disposen i lluny del control del consell d'administració. I la vigilància de treballadors que estan de baixa, ocasió que pot ser aprofitada per aquests per treballar il·legal-

ment en un altre lloc de treball. Intenten agafar-los «in fraganti» en una altra activitat. O en fallides, i així, després, fer-los xantatge, o bé per expulsar-los. «I bé, jels pardalets!» *¿Els pardalets?* «Sí, així en diuen en l'argot. És una de les especialitats: es fa que algú s'infiltra, previ acord amb l'empresa o l'empresari, en la cadena de producció d'una fàbrica, i, des d'allí, pot carregar-se un sindicalista o algú que «moleste», simplement provocant-lo d'una manera o altra, buscant l'enfrontament. I, segons la llei, tots dos van al carrer en cas de brega o insults. Però, clar, el pardalet ja era fora. El pardalet ha aconseguit, doncs, el seu objectiu.»

«¿Una agència que faça això?: l'agència A. Soto, de Barcelona. Té quinze «pardalets» en actiu. I això

Cedade va ser vigilat molts mesos per un «pardalet» polític, a Barcelona.

«Els detectius privats busquen la màxima parafernàlia, el major decorat, intentant assemblar-se tant com poden a la policia. Cada agència té, a més, la facultat de fer el seu propi carnet. I aquests els busquen el més efectiu possible: escut nacional semblant a la policia nacional, plaques, fermalls. El cas és enganyar. A més, porten armes que no haurien de portar. Molts les han obtingudes gràcies a la seua vella relació amb el vertical, o amb serveis anteriors prestats en el Somatén, la guàrdia civil, etc. Ara molts es fan socis del tir olímpic, ja que no poden aconseguir la llicència per la via normal de la guàrdia civil.»